

- למה אין מתירין מטעם "ממלאה אשה כל התנור?"
- 1. תוספות ד"ה עיסה חציה

2. פני יהושע מסכת ביצה דף כא עמוד א

ע"כ נראה דכוונתם בזה דמהאי טעמא דפת נאפה יפה דרשב"א לא שייך להתיר איסור דאורייתא אלא דבכולהו של ישראל בלא"ה ליכא איסורא דאורייתא מהאי טעמא שיוכל לאכול זה כמו זה דהוי כמו הואיל (כדאיתא בפרק אלו עוברין (דף מ"ח ע"א) במסקנא דרבי ירמיה ור' זירא ע"ש) או משום הואיל דמיקלעי ליה אורחים וכיון דליכא אלא איסורא דרבנן מהני לרשב"א האי טעמא דפת נאפה יפה להתיר אף לכתחילה, כן נראה לי בכוונת התוספות.

3. ראש יוסף מסכת ביצה דף כא עמוד א

ומיהו לעיל ב' ב' ד"ה והיה כתבו דהלכה כר"ח דלית לי' הואיל יעו"ש.

4. חתם סופר מסכת ביצה דף כא עמוד א

מ"מ הכא לא מטעם הואיל אתאינן עלה אלא הותר מטעם צורך עצמו שהפת נאפה יפה ובלבד שלא יהא האופה להדי' לצורך חול וכלבי ונכרי' דא"כ אסור לרב חסדא מן התורה דלית הואיל ולרבה נמי מדרבנן מיהת אסור דהואיל אי מיקלעו אורחי' אינינו מתיר רק מסלק איסור דאורייתא דלא לקו אבל איסורא מיהת איכא.

5. בית הבחירה למאירי מסכת ביצה דף כא עמוד א

ויראה לי שאפילו היה מכיון בזה כדי למלאת בחלק הגוי את התנור ותהא פת שלו יפה יותר אסור שלא אמרו להתיר כן אלא לצורך ישראל ויש מערערין עלי בזו ואין דבריהם נראין שהרי אין הדבר מצוי למלאת את התנור שלו בשל אחרים והרי היא כהערמה וכבר אמרו בירושלמי על מה שאמרו שממלאה אשה את התנור פת וכו' ובלבד שלא יערים מ"מ אם עשה כן אינו לוקה מטעם הואיל כמו שיתבאר ואף על פי שמועה זו רב חסדא אמרה ורב חסדא אין לו טעם הואיל שהרי הוא אומר באופה מיום טוב (לחול) שלוקה מ"מ הלכה כמותו לענין האיסור ולא לענין המלקות כמו שיתבאר בסמוך:

• לישא

• פני יהושע מסכת ביצה דף כא עמוד א

אבל לענין לישא עצמו אף על גב דהוי נמי אב מלאכה אפ"ה מותר לר"ח כיון דכולהו חד לישא היא...מיהו לכל המשניות שלנו בין בבבלי ובין בירושלמי גרסינן בהא דעיסת כלבים נעשית ביום טוב ובסיפא נמי אין נעשית א"כ האי לישנא משמע דאפילו לישא נמי אסורה כיון שהיא אב מלאכה אף על גב דחד טירחא הוי מ"מ כיון דאב מלאכה היא איכא למימר דאסור להרבות במלאכה כיון שאין שבת בלישא בין מרובה למועט כמו באפייה, ולא דמי נמי למלאות אשה קדרה דמודה ת"ק לרשב"א לעיל (דף י"ז ע"א) דשרי דהתם נמי אדרבה השבח ניכר הרבה בתבשיל מרובה יותר מבמועט כמ"ש הפוסקים והא דשרי נמי ת"ק בנחתום למלאות חבית של מים אף על גב דליכא שבת במרובה מבמועט מ"מ איכא למימר דהתם במילוי מים ליכא מלאכה גמורה אלא טירחא לחוד: משמע מהאי טעמא דלענין לישא נמי אסור ללוש יותר מכשיעור ביום טוב לצורך חול או לצורך עכו"ם אפילו בעיסה אחת כיון דאין שבת בריבוי וכמשמעות לשון הפוסקים (בסי' תק"ג) לענין ממלאות קדירה של בשר ע"ש, וא"כ לפי"ז אתי שפיר לשון המשניות דפ"ק דחלה בהאי דעיסת כלבים נעשית ביום טוב ובסיפא אין נעשית ביום טוב ואפילו לישא בכלל. ולפי"ז איכא למימר דהא דקאמר ר"ח אסור לאפותה ה"ה וכ"ש דאסור ללוש ונקט אפייה לרבותא דאע"ג דיש שבת אפייה בריבוי פת למאי דקיי"ל כרשב"א אפ"ה אסור והיינו מהטעם שכתבו התוספות וכמו שאבאר ואיירי מילתא דרב חסדא כגון שנילוש בהיתר כגון מערב יום טוב או ע"י עכו"ם דאפ"ה אסור לאפותה

- האם יש מח' בין השיטות שאוסרים זימון גוי לבין השיטות של בני חילא?

6. רש"י ותוספות

7. רמב"ם הלכות יום טוב פרק א הלכה יד

בהמה שחציה של גוי וחציה של ישראל מותר לשחטה ביום טוב שאי אפשר לאכול ממנה כזית בשר בלא שחיטה, אבל עיסה שחציה לגוי וחציה לישראל אסור לאפות אותה מפני שיוכל לחלק הבצק, בני החיל שנתנו קמח לישראל לעשות להם פת ביום טוב, אם כשנותנין פת ממנה לתינוק אין מקפידין מותר לאפותו להן ביום טוב שכל פת ופת ראוייה לתינוק, עיסת הכלבים בזמן שהרועים אוכלין ממנה נאפית ביום טוב. +/השגת הראב"ד/ שכל פת ופת ראוייה לתינוק. א"א יפה אמר אף על פי שלא הסכים לדעת הרב ז"ל (לדף כא).

8. מגיד משנה הלכות יום טוב פרק א הלכה יד

ודעת הרבה מפרשים כדברי ההלכות והביאם לזה מה שהאריכו שם בסוגיא על הא דרב והביאו ברייתא דפלוגתא דתנאי בדין הכלבים ונשאו ונתנו אליבא דמאן דאמר לכם ולא לכלבים ואמרו אחר כך ופליגא דריב"ל וכו' ופירשו דעל הא דרב קאי וכן פירש"י ז"ל ועל כן הקשו על דברי רבינו שפסק כרב וריב"ל ובגמ' מפרש דפליגי ויש מי שהעמיד דברי רבינו באמרו שלא היה בגירסת ספרי רבינו ופליגא. ואני מקיים הגירסא ומקיים דבריו וכי אמרו ופליגא לאו אהא דרב קאי דלא דמיין להדדי דההיא דרב אם לא היו אופין כל הפת להם לא היו יכולין לאפות ממנו פת אחת ולתתו לתינוק אבל בזמון הכותי לא יגרע חלק הישראל אם לא יזמנהו שהרי משל ישראל הוא נותן לו ופת התינוק הוא מבני החיל וכי אמרו ופליגא נ"ל דאמאי דסליק מיניה קאי דא"ל אביי לרב יוסף למאן דאמר לכם ולא לכלבים הני סופלי לחיותא היכי שדינן להו ביום טוב א"ל חזיין להסקה א"ל תינח ביום טוב בשבת מאי איכא למימר א"ל מטלטלין להו אגב ריפתא ולזה אמרו שהשואת הטלטול בשבת למלאכה דיו"ט דכיון שאינן עושין מלאכה בשביל בהמה ביום טוב אין מטלטלין בעבורה בשבת אלא על ידי פת דלא כריב"ל שהוא התיר לטלטל לצורך כותי בשבת אף על פי שמלאכה אסורה מחמתו ביום טוב.